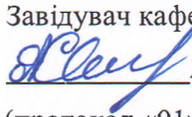
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри

Алла СВІТЛИЧНА
(протокол «01» вересня 2026 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТИ

освітньо-професійна програма	Право
спеціальність	D8 Право
галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
рівень вищої освіти	Магістр

Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій

Полтава
2026– 2027 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми цивільного та господарського права: національний та міжнародний аспекти» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Право спеціальності D8 Право

Мова викладання: державна

Розробник:
Павло Шведенко, доцент кафедри підприємництва і права, к.ю.н, доцент

«01» вересня 2026 року _____ Павло ШВЕДЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Право»

«01» вересня 2026 року _____ Олександр КАЛЬЯН

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Право»

протокол «01» вересня 2026 року №1

Голова ради з якості
вищої освіти спеціальності «Право» _____ Олександр КАЛЬЯН

©ПДАУ 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	90	90
Кількість кредитів	3	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	1 (D8ПР_мд_2026)	1 (D8ПР_мз_2026)
Семестр	1	1
Лекції (годин)	16	10
Практичні (семінарські) (годин)	14	6
Самостійна робота (годин)	60	74
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота), годин	-	30
Вид підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Здобуття практичних вмінь та навичок щодо проблемних питань в галузі аграрного, земельного та екологічного права в контексті правовідносин , які виникають в аграрному секторі економіки зокрема з приводу товарного сільськогосподарського виробництва.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна вивчається на першому році навчання другого (магістерського) освітнього рівня, є вихідною і не потребує обов'язкового попереднього вивчення освітніх компонентів.

Передумови вивчення дисципліни обумовлені складанням таких компонентів як:

ЄФВВ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка передбачає оцінювання рівня підготовленості вступника з фаху (конституційне право України; адміністративне право України; адміністративне судочинство в Україні; цивільне право України; цивільне процесуальне право України; кримінальне право України; кримінальне процесуальне право України; міжнародне публічне право; міжнародний захист прав людини).

ЄВІ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка поєднує тест загальної навчальної компетентності (критичне читання; аналітичне письмо; комунікація й медіація. Логіко-аналітичний компонент що включає наступні складники: логічне мислення; аналітичне мислення) та тест з іноземної мови.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові):

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК 16. Здатність до правозастосування у сфері управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК 17. Здатність до критичного аналізу правових явищ та науково обґрунтованого застосування норм земельного права.

СК 18. Здатність до аналізу економіко-правового механізму природокористування, охорони навколишнього природного середовища та правозастосування норм екологічного права.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 18. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

ПРН 19. Аналізувати правові явища та науково обґрунтовано застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.

ПРН 20. Аналізувати показники щодо функціонування економіко-правового механізму природокористування, охорони навколишнього природного середовища та застосувати норми екологічного права для вирішення поставлених завдань.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання ***(визначений освітньою програмою)***	**Очікувані результати навчання навчальної дисципліни**
ПРН 3.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів аграрного, земельного та екологічного права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері аграрного, земельного та екологічного права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань аграрного, земельного та екологічного права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм аграрного, земельного та екологічного права

ПРН 8.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів аграрного, земельного та екологічного права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері аграрного, земельного та екологічного права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань аграрного, земельного та екологічного права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм аграрного, земельного та екологічного права
ПРН 18.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів аграрного, земельного та екологічного права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері аграрного, земельного та екологічного права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань аграрного, земельного та екологічного права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм аграрного, земельного та екологічного права
ПРН 19.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів аграрного, земельного та екологічного права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері аграрного, земельного та екологічного права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань аграрного, земельного та екологічного права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм аграрного, земельного та екологічного права
ПРН 20.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів аграрного, земельного та екологічного права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері аграрного, земельного та екологічного права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань аграрного, земельного та екологічного права

	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм аграрного, земельного та екологічного права

6.Методи навчання і викладання:

словесні методи (лекція, бесіда); *наочні методи* (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); *практичні методи* (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), *методи самостійної роботи* (виконання завдань самостійної роботи), *методи формування пізнавальних інтересів* (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), *інтерактивні методи* (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії)

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права;

Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;

Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.

Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.

Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.

Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.

Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.

Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма (D8ПР_мд_2026)				заочна форма (D8ПР_мз_2026)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	11	2	2	7	11	2	-	9
Тема 2. Вчення про юридичні особи	11	2	2	7	13	2	2	9
Тема 3. Об’єкти цивільних прав	12	2	2	8	9	-	-	9
Тема 4. Вчення про речові права	12	2	2	8	9	-	-	9
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	11	2	2	7	14	2	2	10
Тема 6. Вчення про правочини	12	2	2	8	11	2	-	9
Тема 7: Зобов’язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	11	2	2	7	14	2	2	10
Тема 8: Договірні зобов’язання суб’єктів цивільних та господарських відносин	10	2	-	8	9	-	-	9
Індивідуальні завдання або (у т. ч. індивідуальні завдання)	-	-	-	-	30	-	-	30
Усього годин	90	16	14	60	90	10	6	74

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (D8ПР_мд_2026)	заочна форма (D8ПР_мз_2026)
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	2	-
Тема 2. Вчення про юридичні особи	2	2
Тема 3. Об’єкти цивільних прав	2	-
Тема 4. Вчення про речові права	2	-
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	2	2
Тема 6. Вчення про правочини	2	-
Тема 7: Зобов’язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	2	2
Тема 8: Договірні зобов’язання суб’єктів цивільних та господарських відносин	-	-
Разом	14	6

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (D8ПР_мд_2026)	заочна форма (D8ПР_мз_2026)
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	7	9
Тема 2. Вчення про юридичні особи	7	9
Тема 3. Об’єкти цивільних прав	8	9
Тема 4. Вчення про речові права	8	9
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	7	10
Тема 6. Вчення про правочини	8	9
Тема 7: Зобов’язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	7	10
Тема 8: Договірні зобов’язання суб’єктів цивільних та господарських відносин	8	9
Разом	60	74

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання / Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
РН 3.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
РН 8.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
РН 18.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
РН 19.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
РН 20.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				**Разом**
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	5	24	2	–	7
Тема 2. Вчення про юридичні особи	5		2	–	7
Тема 3. Об'єкти цивільних прав	5		2	–	7
Тема 4. Вчення про речові права	5		2	–	7
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	5		2	–	7
Тема 6. Вчення про правочини	5		2	–	7
Тема 7: Зобов'язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	5		2	–	7
Тема 8: Договірні зобов'язання суб'єктів цивільних та господарських відносин	5		2	–	31
Екзамен				20	**20**
Разом	40	24	16	20	**100**

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				**Разом**
	виконання вправ на практичних заняттях	написання контрольної роботи	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	–	41	3	–	3
Тема 2. Вчення про юридичні особи	5		3	–	8
Тема 3. Об'єкти цивільних прав	–		3	–	3
Тема 4. Вчення про речові права	–		3	–	3
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	5		3	–	8
Тема 6. Вчення про правочини	–		3	–	3
Тема 7: Зобов'язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	5		3	–	8
Тема 8: Договірні зобов'язання суб'єктів цивільних та господарських відносин	–		3	–	44
Екзамен				20	**20**
Разом	15	41	24	20	**100**

Усі форми контрольних заходів повинні містити шкалу та критерії оцінювання результатів навчання.

Денна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання повністю правильне, вичерпне, логічно структуроване та глибоко обґрунтоване. Студент вільно володіє термінологією аграрного, земельного та екологічного права, аналізує актуальні проблеми, посилається на норми національного законодавства та міжнародні акти, використовує приклади судової практики, формулює власні аргументовані висновки.
4	Завдання правильно та змістовно, але не повністю вичерпне. Студент добре володіє матеріалом, використовує термінологію, посилається на законодавство, але аналіз менш глибокий або недостатньо прикладів.
3	Завдання загалом правильне, але поверхневе. Є розуміння основних положень, проте аналіз обмежений, допускаються окремі неточності.
2	Завдання частково правильне. Студент має фрагментарні знання, допускає помилки, слабко орієнтується у нормативній базі.
1	Завдання містить суттєві помилки, є непослідовною або фрагментарною.
0	Завдання відсутнє, неправильне або не стосується питання. Відсутнє юридичне обґрунтування та знання термінології.

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Самостійна робота виконана повністю, змістовно та відповідно до вимог. Матеріал викладено логічно, з використанням термінології аграрного права. Студент демонструє глибоке розуміння теми, посилається на норми законодавства (земельного, аграрного, екологічного), використовує приклади судової або правозастосовної практики. Робота має елементи аналізу та узагальнення.
1	Самостійна робота виконана, але містить неповний або поверхневий виклад матеріалу. Допускаються незначні помилки чи неточності. Використання термінології обмежене, посилання на законодавство є частковими або недостатньо обґрунтованими. Відсутній глибокий аналіз.
0	Самостійна робота не виконана або виконана формально. Матеріал не відповідає темі, містить суттєві помилки або не має юридичного обґрунтування. Відсутнє використання термінології аграрного права та посилань на законодавство.

Шкала та критерії оцінювання

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-24	По темі передбачено 24 тестових завдань (1 бал за кожну правильну відповідь)

Шкала та критерії та оцінювання

Екзамен

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	**9 -10**	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Для 2-го теоретичного питання	**9 -10**	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

Заочна форма навчання

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання повністю правильне, вичерпне, логічно структуроване та глибоко обґрунтоване. Студент вільно володіє термінологією аграрного, земельного та екологічного права, аналізує актуальні проблеми, посилається на норми національного законодавства та міжнародні акти, використовує приклади судової практики, формулює власні аргументовані висновки.
4	Завдання правильно та змістовно, але не повністю вичерпне. Студент добре володіє матеріалом, використовує термінологію, посилається на законодавство, але аналіз менш глибокий або недостатньо прикладів.
3	Завдання загалом правильне, але поверхневе. Є розуміння основних положень, проте аналіз обмежений, допускаються окремі неточності.
2	Завдання частково правильне. Студент має фрагментарні знання, допускає помилки, слабко орієнтується у нормативній базі.
1	Завдання містить суттєві помилки, є непослідовною або фрагментарною.
0	Завдання відсутнє, неправильне або не стосується питання. Відсутнє юридичне обґрунтування та знання термінології.

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Самостійна робота виконана повністю, ґрунтовно та відповідно до вимог. Матеріал викладено логічно, послідовно, із використанням термінології аграрного права. Студент демонструє глибоке розуміння теми, активно посилається на норми аграрного, земельного та екологічного законодавства, використовує приклади судової або правозастосовної практики, робить узагальнення та власні висновки.
2	Робота виконана належним чином, але не є повністю вичерпною. Матеріал загалом правильний, логічний, із використанням термінології. Наявні посилання на законодавство, однак недостатньо прикладів або глибини аналізу. Можливі незначні неточності.
1	Робота має суттєві недоліки: значні помилки, нелогічність викладу, мінімальне розуміння теми. Відсутні або неправильні посилання на норми аграрного права.
0	Самостійна робота не виконана або виконана формально, не відповідає темі. Відсутнє юридичне обґрунтування, не використовується термінологія аграрного права.

Шкала та критерії оцінювання

Написання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
36-41	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію
23-35	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
12-22	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-11	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання

Шкала та критерії та оцінювання

Екзамен

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	**9 -10**	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	9 -10	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для

Для 2-го теоретичного питання		виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Ноутбук, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проєктор, екран). Бібліотека юридичної літератури ПДАУ (https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury), Електронний репозитарій ПДАУ (http://dspace.pdau.edu.ua:8080)

13. Політика навчальної дисципліни

Перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. Повторне виконання завдань поточного контролю з метою підвищення раніше отриманої оцінки або збільшення кількості балів не допускається. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F має право повторно опанувати освітній компонент.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, в якому регламентовано процедуру розгляду порушення академічної доброчесності. Обов'язковими вимогами є: виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів; у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора; включати до академічного твору раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

Використання технологій штучного інтелекту під час виконання завдань самостійної роботи допускається за умови дотримання законодавства України, цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, та вимог внутрішніх актів Університету, зокрема, Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі ПДАУ. Інструменти ШІ можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації,

генерування ідей, формулювання запитань, мовного редагування висновків та пропозицій. У разі використання при виконанні творчих завдань (розв'язання ситуаційних завдань) текстів, зображень, даних або інших результатів, згенерованих ШІ, здобувач вищої освіти повинен зазначити факт такого використання у виконаному завданні самостійної роботи із зазначенням інструменту ШІ та способу його використання. Не допускається використання ШІ для повного виконання завдання самостійної роботи, подання згенерованих ШІ результатів як власного результату навчальної діяльності без зазначення факту їх використання, створення або подання недостовірної, сфабрикованої чи фальсифікованої інформації, генерування неіснуючих джерел, посилань або інших даних. У разі встановлення факту таких порушень здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати нове завдання самостійної роботи.

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування онлайн-курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо з подальшим перезарахуванням здобутих результатів навчання як частини навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.

Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ студенти мають право оскаржувати результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, силабусі, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.#Text
2. Цивільний кодекс України № 435-IVI від 16.01.2003.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text
3. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card2#Card
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text
5. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 № 161-XIV
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text

Основні:

1. Аграрне право. Підручник. Видання 2-ге, змінене (Ювілейна серія «НЮУ 215 років»). За редакцією А.М. Статівки. Харків: Право, 2022. 416 с.
2. Земельне право : підручник НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»; за ред. М. В. Шульги. Харків : Право, 2022. 520 с.
3. Шульга М. В., Гордєєв В.І., Санніков Д. В. Земельне право. Посібник для підготовки до іспиту. Харків: Право, 2023. 278 с.
4. Аграрне право України : навч. посіб. для підготов, до іспитів / упоряд.: 1. В. Тетарчук, Т. Є.Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 242 с.
5. Екологічне право : підручник / А. ГІ. Гетьман. Г. В. Анісімова, А. К. Соколова та ін. ; за ред.А. ГІ. Гетьмана. Харків : Право, 2019. 552 с.

Допоміжні:

1. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. *Актуальні питання у сучасній науці.* 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: http://surl.li/krfs
2. Кальян О.С., Купченя Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство».* 2023. № 3. С.215-218. URL : http://surl.li/krfru
3. Ilona Yasnolob, Tetyana Chayka, Oleg Gorb, Pavel Shvedenko, Nadiia Protas, Ivan Tereshchenko. Comparative and legal analysis of foreign experience of credit and state support of agricultural producers. *Journal of Environmental Management and Tourism* 2017. p. 1442-1450 (Scopus).
4. Shvedenko P. Comparative and legal analysis of foreign experience of credit and state support of agricultural producers. *Management of 21st century: globalization challenges.* Collective Scientific Monograph. Prague 1, Czech Republic, 2018. p. 463-468. (Monograph).
5. Yasnolob, I.O., Chayka, T.O., Gorb, O.O., Kalashnyk, O.V., Konchakovskiy, Ye.O., Moroz, S.E., Shvedenko, P.Yu. (2019). Using resource and energy-saving technologies in agricultural production as a direction of raising energy efficiency of rural territories. Ukrainian Journal of Ecology, 9(1), 244-250. (Scopus).
6. Gorb, O., Yasnolob, I., Chayka, T., Shvedenko P. Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. Journal of Environmental Management and Tourism, 2020, 11(6), стр. 1588–1595 (Scopus).
7. Demianenko, N., Yasnolob, I., Gorb, O., Shvedenko, P., Bardina, T. Innovative approaches to the formation and development of the startup ecosystem. Journal of Environmental Management and Tourism, 2021, 12(3), стр. 668–676 (Scopus).
8. Shevchenko, N., Marukhlenko, O., Trach, O., Shvedenko, P., Dubovych, O. The Use of Data Analytics in Public Administration for Corruption Prevention During Hybrid Warfare, Pakistan Journal of Criminology, 2024, 16(2), с. 943–958
9. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: http://surl.li/krfs
10. Shevchenko, N., Marukhlenko, O., Trach, O., Shvedenko, P., Dubovych, O. The Use of Data Analytics in Public Administration for Corruption Prevention During Hybrid Warfare, Pakistan Journal of Criminology, 2024, 16(2), С. 943–958
11. Кальян О.С., Купченя Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023. № 3. С.215-218. URL : http://surl.li/krfru
12. П. Шведенко, О. Дубович, І. Муравйова. Правова держава як гарант прав людини: виклики сьогодення і перспективи розвитку. № 1(55) (2025): Наукові перспективи URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/19470/19473

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL : http://zakon.rada.gov.ua.
2. Офіційний сайт Президента України. URL : http://www.president.gov.ua.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – URL : http://www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL : http://www.nbuv.gov.ua/
5. Бібліотека українських підручників. URL : http://pidruchniki.ws/pravo.
6. European Court of Human Rights. URL : https://hudoc.echr.coe.int
7. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL :.https://reyestr.court.gov.ua/Page/1
8. Офіційний сайт Верховного Суду. URL : https://supreme.court.gov.ua.
9. Пошуково-аналітичний портал “Суд на долоні”. URL : https://conp.com.ua
10. Опендатабот : сторінка пошуку судових рішень. URL : https://court.opendatabot.ua